

SZENIC-MIÁVA ÉS VIDÉKE

Előfizetési ára: Egész évre 8 kór.
Megjelenik minden szerdán.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
Szabó Lajos

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nyitra, Plébania-utca 12.

A prostitúció.

Írta: dr. Harkányi Ede.

I.

Lecky, a kiváló gondolkodó e szavakkal dicsőíti a prostituáltat: „Ő a bűnnek típusa és az erény öre: az emberiség örök papnöje, kit a nép bűnének áldoznak fel... (History of European Morals II. 228.) E szavak foglalják legjobban össze azt a moral insanity-t, mely korunk társadalmát jellemző módon elvakítja. A pogány ókor a maga módja szerint védte a nőt legalább a kerítéssel szemben, mely bűnnek elkövetőit „infamia“-val sújtotta, azaz megfosztotta őket javaik kezelésétől, gyermekeik gyámságától, közhivatalok viselésétől; eltiltotta őket a tanuskodástól és bíróság előtt való panasztétel jogától. (Guyot: Prostitution, 16.) Ellenben korunk társadalmában sokan élvezik mindazt a jólétet és tiszteletet, mely kerítéssel és kerítés megvédésével szerzett pénzen megvásárolható. Ez természetes: az emberek érzékenysége idők folyamán eltompul, különösen akkor, ha — mások boldogsága és élete forog kockán. Már pedig azt nyu-

godtan elmondhatjuk, hogy alig akad oly bűn, melyet a társadalom ne követne el nő-páriával szemben. Az egyént börtönbe csukják, ha hasonló cselekvéssel vét ember-társa ellen, de a társadalom egésze büntetlenül vétkezik a prostituálttal szemben. Lapozgatok a büntetőtörvénykönyvben és alig találok oly szakaszt, mely ne illene rá a perditát sértő bűnök valamelyikére: A társadalom csak, amikor a leány nevelésénél „ravasz fondorlattal“ eltitkolja a nemi élet rejtelmét és így évenként sok tudatlan teremtetést kiszolgáltat a csábító ügyes praktikájának. A társadalom az uzsora súlyos bűnébe esik, mivel tűri, hogy éhes nők „szorultságát felhasználva“, őket testük áruba bocsátására kényszerítsék. Mindkét esetben bünpártolás is forog fenn, mivel a társadalom gondoskodik arról, hogy a gonoszettek elkövetője büntetlenül maradjon.

A társadalom nézi, miként rendelkezik a bordélyos leány teste felett, sőt orgazda módjára még segédkezet is nyújt a gonosztevőnek, ki félreteszi a megszorult leánytól ruha és élelemért kiperéselt óriási összegeket. A társadalom minden

embernek, tehát a rimának gondozásával is meg van bízva és ezen minőségében annak, kinek érdekeit előmozdítani köteles, tudva és akarva vagyoni kárt okoz, mivel nem védi az emberhussal kereskedők megsarcólása ellen. Ezért esik társadalmunk a hűtlen kezelés bűnébe. Zsarolás terheli a társadalmat, mely „erőszakkal vagy fenyegetéssel“ belekényszeríti a kéjnt az orvosi vizsgálatba, holott köztudomás szerint ez nem használ senkinek, ellenben jó csomó embernek „jogtalanul vagyoni hasznot szerez“. — A lopás és rablás ismérveit pedig az a tény meríti ki, hogy társadalmunk „jogtalanul“ vagy pláne „erőszakkal“ veszi el a nők tizezreinek életboldogságát. — A társadalmat a személyes szabadság jogtalan korlátozásának bűne terheli, mivel néhány finnyás nyárspolgár kedvéért kitiltja az utcáról a prostituáltat és kávéházakba börtönzi be őket. E cselekvés kimeríti a ragályos betegség elleni szabály megszegésének ismérveit is, mert a kávéházban isznak és esznek is az emberek és így a fertőzés veszélye igen nagy mértékben fokozódik. — A társadalom az éhség

A háboru.

(Anatole France „Histoire Contemporaine“ III. kötetéből fordította W. O.)

A szalonban ültek.

Brécé herceg ur kinyitotta az újságot:

— Az ellenségeskedés még nem kezdődött komolyan Spanyolország és Amerika közt... Mik az ön nézetei a háboru kimeneteléről, generális ur? Nagyon szeretném hallani e dologról oly kitűnő katonai véleményét, mint amilyen ön!

— Tényleg, szolt Lerond ur, nagy örömünkre volna, ha megtudnók a generális ur véleményét az erők nagyságáról, melyek most az Antillákban és China tengereiben megmérkőznek.

Cartier de Chalmot generális úr kezét homlokára téve, jóval a felelet előtt kinyitá száját és szolt tekintéllyel:

— Azzal, hogy az amerikaiak háborut üzentek Spanyolországnak, olyan megfontolatlanságot követtek el, mely drága

mulatsággá válhat nekik. Mivel sem szárazföldi, sem tengeri seregük nincs, nehéz dolguk lesz egy gyakorlott sereg és gyakorlott tengerészek ellen. Nekik vannak chauffeurjeik és mechanikusaik, de hát chauffeurük és mechanikusok nem alkotnak hadi flottát.

— Ön generális ur, a spanyolok sikerében hisz? — kérde Lerond ur.

— Elvben, felelt a generális, egy háboru kimenetele olyan körülményektől függ, miket nem lehet előrelátni. De már konstatálhatjuk, hogy az amerikaiak nincsenek elkészülve a háborura. És a háboru nagy előkészületeket kíván.

— Mondja csak ugy generális, kiáltott fel Courtrai önagsága, hogy azok az amerikai banditák le lesznek győzve!

— Az ő sikerük kérdéses, felelt a generális. Sőt azt mondanám, az ő sikerük paradoxon volna, szemtelen meghazudtolása az igazán katonai nemzeteknél uralkodó rendszernek. Tényleg, az Egyesült-Államok győzelme egész Európa legkompe-

tensebb katonai tekintélyei által vallott irányelveknek volna kritikája. Ilyes eredmény sem nem várható, sem nem óhajtható.

— Mekkora szerencse! — kiáltott fel Courtrai önagsága, miközben csontos kezével rácsapott vén combjaira. Mekkora szerencse, ami barátaink, a spanyolok győzni fognak. Eljen a király!

— Generális ur, szolt Lerond ur, én az ön szavának igen nagy figyelmet kölcsönzök. Szomszédaink hadi sikerét nagyon kedvezően fogadják a franciák és ki tudja, nem idézne-e elő nálunk egy rojalista- és vallásmozgalmat?!

— Engedelmet, szolt a generális, én egyáltalán nem jóslak. A háboru kimenetele, ismétlem, olyan körülményektől függ, miket nem lehet előrelátni. Én arra szoritkozom, hogy a mostani körülményeket hasonlítom össze. És ebből a szempontból az eőny tagadhatalanul Spanyolországé.

— Bizonyos jelek, szolt Brécé ur, arra látszanak utalni, hogy az amerikaiak kezdik banni vakmyrőségüket. Megvannak

Sirolin

Ezzel az ótvágyat és a testnedv, megszünteti a köhögést, vándorok, éjfél izzadást.

**Tüdőbetegségek, 9 napos, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

10 egyesírt madárkór, 2. részben. — Ára 1000 fillér 40-5000

vesveszejével kényszeríti bele nőit a prostitúcióba és ezért felel mindenért, mit a nő néhány koronáért tenni, vagy tűrni köteles. E „mindaz“ pedig rettenetesen tág. A bujakóros „vendég“ gyakran esik a gondatlan, vagy szánt-szándékos testi sértés bűnébe, vagy fajtalankodást erőszakol ki. A társadalmat gyilkosság vádja is terheli, mivel a kéjnek 99 százaléka időnek előtte pusztul el.

Nem szaporítom a perdita helyzetét jellemző példákat. Túlás veszélye nélkül mondhatom, hogy nálunk mindaz érvényesül még, amivel 22 évvel ezelőtt vádolták Franciaországot: „Nőket bírói határozat nélkül vetnek a börtönbe, hol oly bánásmódot kell elviselniök, melyet a legutolsó férfi sem tűrne el. Hivatalból bevezetik őket a becstelenség lajstromába; oly adóságok fizetésére kényszerítik őket, melyeket szabad akarat nélkül csináltak... A kéjnek erős italokkal rendszeresen tönkreteszik; barom módjára bocsátják áruba, vagy cserélik ki...“ (Adressa a M. Waldeck-Rousseau, 15. fév. 1884.) Ime ilyen ama szerencsétlen teremtések sorsa, kik az uralkodó társadalmi rendnek nem, miként Lecky mondta, papnői, hanem — áldozatai! De legalább célt szolgálnak-e rettentő szenvedéseik és életüknek a feláldozása?

A „radikális“ Feitscher.

Egy vacsorajegy története.

Hogy lesz az ember darabont.

— Saját tudósítónktól. —

A múlt héten nem kis riadalmat keltett Nyitrán a fővárosi lapok ama híre, hogy dr. Feitscher Oszkár képviselte a radikális párt közgyűlésén a nyitrai radikálisokat, sőt mi több, a lapok szerint „igazolta megbízatását“.

Utánjárásunknak sikerült a következőket kinyomozni:

A radikális párt több meghívót küldött szét, vacsorajegy kíséretében. Egy ilyen meghívót kapott a Nyitrai Hírlap is mint a radikális párt nyitramegyei hivatalos lapja (a sors jóvoltából egyúttal Markhot főispán hivatalos lapja is.)

A meghívót a lap szerkesztősége elküldötte az akkor Budapesten tartózkodó névleges szerkesztőnek, Libertiny Arzénnek, ki azonban közben Kassára lett áthelyezve. Libertiny a meghívót (és a vacsorajegyet) átadta barátjának, dr. Feitscher Oszkár ügyvédjelöltnek, ki ezidő szerint Budapesten tartózkodik.

Feitscher el is ment a közgyűlésre, a hol igazolását kívánták. Ő igazolta is magát mint a Nyitrai Hírlap kiküldöttét. Így került neve a fővárosi lapokba, így lett ő — darabont és keltett nagy felháborodást a „kuruc“ Nyitrában, különösen pedig a — katolikus körben, hol valóságos megvetéssel nyilatkoztak a „hazaárulóról“, a ki e lépésével jövőjét is eljátszotta.

Mind e tényekből következő tanulságok hámozhatók ki:

1. Vacsora jegyet sohase fogadj el.

2. Ha már elfogadod a jegyet, ne áruld el nevedet.

3. Ha jobban akarsz lenni a pappal, ne légy radikális.

4. Nyitra ismét megmutatta, milyen kuruc érzelmű. Persze, mikor kormánybiztos működött itt, a „kuruc“ város csúnyán behódolt, de ez régen volt, oly régen, hogy tán nem is igaz... — k.

A huligánok pogromot hirdetnek. A Pfuj-Lap nyitrai szeméttelpe e héten az éhifuszról cikkezvén,

azt merészeli írni, hogy az éhifuszt a galíciai zsidók hozták be és a budapesti ószeresek terjesztik. A közép-korban tudvalevőleg a zsidókat gyanúsították azzal, hogy a kutak vizét megmérgezték a dögvészt okozták. A módszer tehát ugyanaz marad, a klerikális hordák még mindig a régi nótát fújják. Megjegyzendő, hogy e szenny-papír szerkesztője a nyitrai alsó városi káplán, kinek papi hivatala és keresztény lelkülete az ilyen felekezeti gyűlölködéstől izzó híreceskékkel bizonyára jól fér össze. Legérdekesebb a dologban az, hogy egyfelől a hatóságok tétlenül nézik a huligánok csatákészülődéseit, másfelől a nyitrai zsidóság sem tesz semmit az izgatás megakadályozására. A megyei alispán pedig, aki a „Nyitra“ utcai árusítását tiltotta, ennek a derék laposkának árusítását megengedte. Az sem utolsó, hogy míg annak idején a nyitrai rendőrkapitányság utasítást adott a „Nyitra“ kiadótulajdonosának, hogy az árusítást csak 15 éves, „jól öltözött“ egyének végezhetik, addig a Pfuj-Lapot 8—9 éves, rongyokba vetkezett gyerekek feneordítással kínálják fűnek-fának. A dal vége tehát: a nyitrai alispán és a nyitrai rendőrkapitányság pártatlan hatóságok, kik egyforma mértékkel mérik ki a jogok szabad használatát. Soká éljenek!

Szinésznők.

1.

Radó Aranka.

A Mezei-féle társulat egyik legjobb tagja. Bájos üde fiatal lány, ki csak tavaly, illetőleg ez idén végezte el szini tanulmányait.

Radó Aranka először Budapesten tűnt fel, a Magyar Színházban, a hol Beöthy igazgató kérésére vendégszerepelt. A vendég szereplésének oly hatása volt, hogy Beöthy

ijedve. Minden nap várják, hogy a spanyol hajópáncélok feltűnnek az Atlanti tengeren. Boston, New-York és Philadelphia lakói tömegesen menekülnek a szárazföld belsejébe. A rémület általános!

— Eljen a király, kiáltott vad hangon Courtrai őnagysága.

Egy szolga behozta az ujságot.

— Talán lesz hír benne a háboruról, szolt Brécé ur, kinyitva a lapot.

Es nagy esendben olvasta egész hangosan:

„Dewey főparancsnok tönkretette a spanyol flottát Manilla-kikötőben. Az amerikaiak egy embert sem veszítettek.“

Ez a sürgöny nagy levertséget okozott a szalóban. Egyedül Courtrai őnagysága kiáltott nagy biztossággal:

— Ez nem igaz!

— A sürgöny, szolt Lerond ur, amerikai eredetű.

Igen, mondá Brécé ur, nem szabad bizni a hamis hírekben.

Mindenki utánozta ezt a bölcseséget. Mégis a váratlan vizió elszomorította a lelkeket, mert a flottát a pápa áldotta meg, hajói élén a Szűz és szentek nevét hordta, most pedig tönkrement, elroncsolódott, át-látszóvá lett ezeknek a disznókereskedőknek és varrógépgyárosoknak ágyuitól, ezeknek az eretnekeknek golyóitól, kiknek sem királyuk, sem fejedelmük, sem multuk, sem hazájuk, sem hadseregük...

Színház.

— Saj. tud. jel. —

Nyitra, 1908. március 18.

Három bukott darabbal kísérletezett Mezei director e héten s még a harmadikra is kétharmadnyira telt nézőtér lón a publikum felelete. A harmadik volt a legjobb, amely ugyan megbukott Bpsten a Nemzeti Színházban, valószínűleg a sok „Viszoki Sabore“ miatt, de azért ritkán láttam olyan kitünően megszerkesztett, szent anyafájdalmat dicsőítő prima darabot, mint a milyen Vojnovics gróf „Oszai vihar“ című, a horvát-dalmát népiéletből merített, sok rémes seánában bővelkedő 4 felvonásos parasztragoediája.

Mariovics Nikó (Sik Rezső) elcsábitja Ledinics Jelénát (Mezeiné) és kívándorol; a green, husz esztendei hányatott, sok próbált egzisztencia visszajő Amerikából gazdagon, megkeményedett szívvel, erős elhatározásokkal. A szegény elhagyott szerető tisztességes hajó-ácsmestert nevel a szegény fattyú gyerekből s Ivó (Szabó Ferenc) az ácsmester megszereti Drasics Frányó (Radó Sándor) hajóskapitány leányát s a szőke, mesevilág-szép-szemű Anica (Harmath Zseni) viszontszereti s rémes kinokat áll ki a visszatért gazdag amerikai házassági ajánlatára és annak szerelmi üldözésére. A szerető pár elme-

nekül Amerikába; az elhagyott szerető, az anya menekülést csak úgy lát, hogy a keményszivű amerikai leüti, megöli; az eltávozó hajót látva a szegény fájdalomában megtévelyodott anya szíve meghasad.

Az elhagyott, megcsalt szeretőt, az anya fájdalomzokogatóan érzékenyítő és hü kifejezőjét meghatóan, igen jól játszotta Mezeiné, a direktorné: tavaly láttam a Lady Windermere legyezője című, Vájl-féle darabban, amelyben pompásan adta a hypermodern nagyságos asszonyt, de ebben az alakításában — mélyel a társulatnak egyetlen egy tagja sem lett volna képes megbirkózni — remekelt. Ellenlábasa, partnere a vad dalmata, a keményszivű vasember hűen adatott Sik Rezső által: szokottan démonizált, magának és talán a feleségének tetszelgett (haja a la Napoléon, szembe lógó ék-szerű frizura: á la Ordög, kecskeszakál bajusz nélkül, vadul forgó szemek, ragyogó fogsor, döngő kemény léptek s a dagadó izmok erőtadata), de nagy hatással játszott s gratulálnunk kell neki, aki minden áldott este szerepel, hogy szerepeit játsszi könnyűséggel, biztosan játsza és — tudja; ő kétségkívül a társulat leghasznosabb tagja. Szalóki, mint a világtalan házaló, maszkjával és játékaival kiváló sikert ért el, nagy győzelmet aratott — saját magán; a legzehezebbet meggyőzte, hogy t. i. egy predestinált kómiкус komoly és szomorú szerepet olyan tökéletesen

igazgató nyomban fényes szerződéssel kínálta meg, Radó Aranka azonban, ki már akkor Mezeivel szerződött. kénytelen volt az ajánlatot visszautasítani.

Radó Aranka minden fellépését osztatlan, meleg, nem előre betanított és nem szabadjegyekkel kieroszakolt tetszés fogadja. Játéka a szó szoros értelmében lebilincseli a közönséget. Valóságos művész, ki színpadra termett, kinek a színház az igazi otthona. Bámulatos arcjátéka, elsőrangú mimikája, tüzes temperamentuma, gyönyörűen csengő, a felső regiszterekben is pompásan érvényesülő hangja és remek alakja egyenesen predesztinálták őt a színpadra.

A kiváló művész előtt ragyogó jövő áll, melyet igazán meg is érdemel. Radó Aranka a helybeli sajtó általános és egyöntetű elismerését is kivívta. A múlt héten valamennyi nyitrai lap a legnagyobb dicséret hangjain emlékezett meg róla és dicsérettel szerepelt a Pesti Hírlap, az Egyetértés, a Polgár és az Újság színi rovatában is.

S. D.

NAPIHIREK.

Hogy veszik a színházi jegyeket?

(Ujabbán előszeretettel tartózkodom a Fűrstele tőzsdében, hol a színházi jegyeket vásárló közönség vallomásait figyelem meg. E célból a jószívű tőzsdés engem a kasszába bujtatott el, a hol zavartalanul jegyezhettem fel az alábbi jelenségeket.)

I.

X-né (nagy robbajjal a tőzsdétör:) Mit adnak holnap?

Tőzsdés: Holnap? A Vig Nibelungokat.

jól adjon, ahhoz erős tehetség szükséges. A drámai szerepekben mindenha elsőrangú csillag, a fényes tehetségű (csak kissé ki nem csiszolt gyémánt) Harmath Zseni bravúros természetességgel, perfekt művészi tudással játszott; a kiállott nagy szenvedések játéka nyomot nem hagytak. A hajóskapitányt Radó Sándor, a minden alakításában gondosan elkészült, komolyan játszó, türelmő, ügyes színész, hatásos erővel, jól játszotta.

*

Legendás idők germán tárgyú operetté travesztált bohózatot adtak ma szombaton; a német nőséposz a Nibelungenlied vig alakjait; medvebőrös, ökörszarvas, tagbaszakadt germán óriások; a rothadt római császárságot megdöntő, új, életerős nedvével regeneráló vad törzsek diadalordítása, a két bachanáliák, vad orgiák hősei! ezeket szerettük volna látni! Egy év ezred elmúlt s látjuk fűnt éjszaka a Szajna melletti Athént, a fényes világvárost: mint centrumát a német hatalmi törekvéseknek, diadalmas hirdetőjét a német egység nagyságának, gazdagságának, takarékos, circumpectusos háztűz körüli és világpolitikájának.

A Vig Nibelungok három felvonásos, énekes bohózat, hihetetlen mesékkel, circusi mutatványokkal, vig, kellemes zené-

X-né: Ennek igazán örülök, már hetek óta spiccelek erre. Olvastam a kritikát annak idején, már előre élvezem Strauss gyönyörű zenéjét. No, ez nagyszerű, hogy Nyitrán is adják, ki sem mondhatom, mennyire vágyom ezt a darabot látni... Van még páholy?

Tőzsdés: Sajnos, elfogyott.

X-né: (dühösen) Ugy? Akkor nem kell jegy (fuldokolva méregtől). Alászol-gája.

II.

Y ú r: (negédesen füttyörészve) Fűrstele, mit adnak szerdán?

Tőzsdés: Hamletet.

Y ú r: Táncol benne Zámboreszky?

Tőzsdés: Nem, hisz, ez szomorú játék.

Y ú r: Bánom is én mi. Tehát nem táncol?

Tőzsdés: Nem.

Y ú r: Akkor nem kell jegy. Jónapot (ruganyosan el)

III.

Z-né: Kérek egy földszinti támlás-széket estére.

Tőzsdés: (odaadja)

Z-né: Mondja csak, ki mellett ülök?

Tőzsdés: R-né mellett.

Z-né: (ugrik egyet:) Mit: R-né mellett. Nem kell az a jegy, Adjon mást.

Tőzsdés: Ez az utolsó jegy.

Z-né: Akkor majd máskor megyek. (Távozásban.) Nem rossz, még az kellene, hogy R-né mellett üljek, hahaha.

IV.

V. ú r: (szigoruan) Az első sor első jegye még megvan?

Tőzsdés: Nincs meg, de azonkívül az egész első sor szabad.

V. ú r: (gőgösen) Nem kell. Alászol-gája.

-tő-

Az élet mélységeiből

Vajh ki ő?

H.-utca 4.

Fővárosi emberek — némely vidéki is — jól ismerik a H.-u. 4. számú éjjeli mulatóhelyet. A belváros e híres szerelmi csarnoka a legelső ily irányú intézmények egyike. Csekély 10 korona belépő-dijért a vendégek a legszebb angyalok társaságában tanulmányozhatják a szerelem nagy és régi mesterségét. A kitűnő mű- és nevelő intézetnek ezidő szerint való vezetője (tudományos nyelven gazdasszonya) egy igen ismert előkelő, nyitrai úri családnak sarja. Ha nyitrai vendége akad a nagyszerű árúháznak, a gazdasszony eltűnik. Mégis sikerült egyes nyitrai uraknak őt meglátni és felismerni.

A hölgy nevét nem árulhatjuk el, érdeklődők figyelmét azonban felhívjuk a H.-utca 4. számú tanfolyamra.

-ly-

Március 15-ike Szokolcán. Hatvanadkor virradt föl vasárnapon a dicső nap, amely a szabadság hajnalhasadását jelentette a nagy időkben. A jubiláris évfordulót országsszerte megünnepelelték, az idén fényesebben, mint egyébkor. Követésre méltó példát statuált a nemzeti ünnep alkalmából a szokolcai gimnázium tanári kara, a Gvadányi-kör és az ifjusági leányegyesületből álló közös rendezőség, midőn a következő hazafias felhívásban hívta meg a közönséget nyelv- és rangkülönbség nélkül a Szokolcán tartandó ünnepre: „Tisztelt polgártársak! Kedves testvéreink! A magyar nemzet ezeréves története nem más, mint szakadatlan harc szabadságunkért, függetlenségért. De talán egyik sem oly fenséges, egyik sem oly lélekemelő, mint az, mely felszabadította a gondolatot, ledöntötte közülünk a kiváltságok válaszfalait s mindnyájunkat vallásra,

vel és érzékingerlő, csábos, erős jelenetekkel. A kosztümök az ó-görög mythos világából valók voltak s az első felvonásban azt hittem, hogy a „Szép Helénát“ játszik; a többi felvonásban pedig áttetsző inges-kék, rokonszenves, melegítő plasztikát s rózsaszínű trikót árult el, inkább beillet volna egy modern tengerparti strand jeleneteihez. több volt benne a fürdőkosztüm, mint a germán vadság takarója a medvebőr és a durva házi szövet.

A társulat elsőrangú csillaga, ama szépségével, leányos bájával is ható Moly Margit (Brünhilda) virtuozitással énekelte dalait; Dénes Ella (Krimhilda) örvénylő szép fekete szemei ma kékeknek tetszettek s formás, csábos szép alakja finoman harmonizált jól sikerült szép énekelésével; a bellissima divina ma színpadi diadalait egy újjal, sikerülttel tetézte. Radó Aranyoska Günthere: szemet gyönyörködtető, formás, egészséges, üde megjelenésű, szellemű formákkal, „süsser Haufen“ vala. Váradi teljes mértékben érvényesítette diadalmas, erős baritonját; jól játszott. Erősen túloztak közös barátaink Szalóki, Sik. Az előadás menete kerekded, gyorsan gördülő, a karének, összjáték semmi kívánni valót sem hagyott hátra.

*

60 esztendeje annak, hogy Vasvári

Pál, Petőfi, Jókai és lelkes társaik megcsinálták a véremlékű, parazól forradalmat; egyenlő jogokat, de terheket is hirdettek az eszményi 12 pontozatban, amely papírlapon megvolt az összes jogos magyar kívánság; ez a szabad sajtó termékének első szülöttje volt. Az akkori 20 esztendőes ifjak ma 80 éves aggok — ha élnek és az általuk hirdetett s az azokért ezerszeres kinhalált elszünetett eszmék, mintha megfakultak, megöregedtek volna s bizony pium desiderium maradt mostanáig a 12 pontozat. A megélhetés nehéz korszakában nagyon megszaporodott a jog nélküli jogszállamban a lateinerek száma; iparunk, kereskedelmünk csecsemő korát éli még mindig; majdnem minden ember a mindenható állam mögött keres menedéket; a lassan mindent nivelő béke forradalmában, a kultúra mégis diadalmas előrehaladásában — a kulturállamok reánk nehezede, súlyával megfojtással fenyegető mesés gazdagságát elborulva nézzük, hogy az általános áradatban, a culbute general, az általános bomladosás kritikus idejében csak egy magaslat van ahol összejöhet, találkozhat értelmiségünk, mindig honmentő, dolgos értelmiségünk zöme; a munka, a szorgalom, a nélkülözések magaslatán, az oltárra helyezett ideál, a hazaszeretet hegytetőjén. Ez legyen minden magyarnak a hitvallása, ha szívében

nyelv és származásra való tekintet nélkül egyenlőjü és testvéreké tette. Ennek a hősiességben s áldozatkészségben az egész világon páratlan szabadságharcunknak most üljük 60-ik évfordulóját. Rójjuk le tehát ez alkalommal a szokottnál nagyobb lelkeséssel, mélyebb áhitattal, nemzeti nagyjaink iránt tartozó kegyeletünket; mutassuk meg a magyar nemzet fiához illő tisztelettel, hogy nem vagyunk méltatlanok apáink által szerzett polgári jogainkra. — Bevezetésként délelőtti 9 órakor hálaadó istentisztelet volt a róm. kath. plébániái templomban. Folytatás következett este hat óra után, fényesen sikerült ismeretterjesztő előadás keretében, a városi vendéglátó nagytermében, amely zsufolásig megtelt hallgatóközönséggel. Az ifjusági leányegyesület kb. két tucat fiatal hölgyből álló énekkara Franczen Mariska vezetése mellett a „Himnusz“-át adta elő megnyitónál igen szépen. Utána Krusina Károly hévvel, lendülettel szavalta el a „Talpra magyar“-t, mire az ünnepi beszéd következett. Kurinszky Ferencz áll. el. isk. tanító gondosan kidolgozott, lendületes szavakban emlékezett meg a nagy időkről és ügyesen előadott beszédjével nagy hatást keltett. A Gvadányi-kör pártját ritkító, kitűnő zenekara Czobori Károly városi polgármester vezetésével a szó legszorosabb értelmében művésziessé adta elő Erkel „Hunyadi-nyitány“-át, mire Cserny Anna szavalta el hatásosan Illyés „A szabadság ünnepén“ című költeményét. Majd Varanai István gimnáziumi tanár eszmékben gazdag, gyönyörű, lelkes felolvasást tartott „Szabadságharczi költészetünk“-ről, amivel nagy irodalmi sikert aratott. Prikászky Ede, a Gvadányi-kör zenekarának kísérete mellett, Farkasnak „A vén cigány“ című melodramáját kellemesen meglepő gyakorlattal adta elő. Végül a „Gvadányi-kör“ pompásan iskolázott ének- és zenekara énekelte a „Szózat“-ot és ezzel a minden pontjában sikerült, emelkedett hangulatu közös tudományos estély véget ért. Most még befejezésül a Gvadányi-kör saját helyiségeiben társas vacsorát tartott, a melyen igen szép számmal jelentek meg a kör tagjai. Kopsay János gimnáziumi igazgató, a kör elnöke lelkes hangon beszédében méltatta a nagy nap jelentőségét s poharát ösz királyunk Ófelségére emelte, Polák Pál betétszerkesztő albiró, a kör pénztárnoka, emel-

magyarnak tudja magát! Felmelegített hazafiságból, szólamokból, frázisokból mostanság nehéz megélni!

Mult heti írásomban megírtam volt időszerűtlenségét az „Ocskay brigadéros“ előadásának Idibus Martius! Vagy talán rehabilitálta Herczeg Ferenc Ocskay Lászlót, az áruló brigadéros; modern, átnyergelő, mindent megbocsátó, túliberális felfogással, amely a liberalitas mozarába fullasztja még az író is?! Izléstelen volt előadni a darabot, már azért is, mert a darabnak történelmi alakjai Nyitravármegye és a szomszéd vármegyékéből származtak, — tehát bántó is volt egyuttal! Avagy nem szolgálja talán Mezei öntudatlanul, az elnemzetlenedett, hazát, vallást, magyar imádságot fitymáló, gúnyos társadalom-tudós, bérenc és éhes szolgálhadat? Az esetleges kulturbestiás törekvés dugába dőlt, megmentette az estét Szabó Ferenc remek, megindítóan szép, brilláns alakítása. Farkaskacagányos huszárjai közepette, osztályozás közben a nagy portyázó generális legjobb volt az átnyergelő nagy jelenetében, amikor a kárhozatos döllyf, a nagyúrnak megsértett hiúsága eszünkbe juttatta Bercsényi főgenerál mondását, melyet a fejedelemből intézett egykoron vig poharazásnak közepette: „a világnak aranyáért el nem hagynálak, de egy bántó szóért —

kedett azután szólásra s szép szavakban éltette a szabadság halhatatlanságát. Az ünneplő társaság még sokáig lelkes, hazafias hangulatban maradt együtt a Gvadányi-kör gyönyörű szép helyiségeiben.

25 éves jubileum. A jövő hónapban ünneplik N a r a n c s i c s Julia urhölgy zongoratanárnő növendékei mesternőjüknek 25 éves tanári jubileumát. A jubileum alkalmából a városháza dísztermében nagy-szabású hangverseny lesz, melyen a tanítványok ünnepelni fogják a kiváló tanárnőt és művésznőt. N a r a n c s i c s urhölgy, ki annyi év óta Nyitrán működik és áldásos tevékenységével annyi növendéket kötelezett nagy halálra, a közönség részéről is meleg ovácioknak néz elébe.

Izgalmas jelenet f. hó 17-én délután izgalmas jelenet játszódott le a vasút felé vezető úton. Radó Aranka, a Mezei féle társulat tagja nyugodtan sétált egymagában, mikor hirtelen egy rongyokba öltözött, torzonborz szakállú csavargó elébe állott és egy merész mozdulattal a művésznő kezén függő ridikült ragadta meg. Radó Aranka azonban nem ijedt meg, sngitséggel kiáltott, miközben a ridikült két kezével erősen megfogta, látva az ellenállást, a csavargó elszelelt, az ünneplő színésznő pedig zavartalanul tovább folytatta sétáját, és este a színházban kacagva mesélte el furcsa kalandját. A rendőrség a nyomozást megindította.

Egy munkás ünneplése f. hó 13-án a szenicei községében szép ünnepély keretében ünneplték Adamis Dániel munkást, ki 38 év óta szolgálja a Deutsch Manó fia szenicei céget. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter ez alkalomból 100 korona jutalommal és elismerő oklevéllel tüntett ki az érdemes munkást. A jutalmat és az elismerő oklevelet nagyszámú közönség jelenlétében, szép, beszéd kíséretében adta át az ünneplőnek dr. Szále Lajos a szenicei járás főszolgabírája.

A színházi zenekar kedden este hangversenyezett a Braun-féle Nemzeti kávéházban teljes sikerrel. A művészi tökélyű játék Bieliczky zenekariigazgató ér-

igen! Az ónódi országgyűlés híres „ebura fakó!“ jelszónak megfordítottja volt Ocskay mondása; fata nolentem trahunt, ő csak megelözte a nagy generálisokat vak Bottyánt, Károlyi Sándort és a többieket, főuraink tömege, főpapjaink csak szinleg küzdöttek már a szent ügy mellett, fáradt lett a sok főúr, csak félkézrel harcolt. A trencsényi szomorú végű útközet és következménye eljuttatta a hazát — egész a májthényi sikon történt fegyverletételig. A pro Libertate zászlók Bécsbe kerültek s a császári unokák, rokonok ijedten mutogatták Ocskay Szűz Máriás lobogóját: „ezzel majdnem elfogták a császárt vadaskertjében!“

Klasszikus Múzsánk Gazdi Aranka, Ocskay hűséges kíséreljét, Dali cigányleányt — a vad esaták löporvirágát, a diadalaiban és a vérpadig is hűséges lápvirágot — regényesen id lizálta. Szabóné Erzi szokott nemes alakítást produkált mint Tisza Ilona és annak a hugát Harmath Zseni cukrosan személyesítette; mesés szép éneket, költeményt lehetett volna írni a két hölgy éjszini és ibolyakék ragyogó szempárjáról! Radó Sándor a kikent, circumspectus, „magyar ember mint Vorsicht“, kétkulacos, a stalluméhes vikáriust, minden túlzás nélkül, jól megkreáltan adta. Szalóki agyafűrt palóca nemcsak

deme. A kiváló zenészt osztatlan elismerés jutalmazta.

Március 15-iki ünnepély Szenicen. Március 15-én Szenicen az iskolákban szüneteltek az előadások, az izr. és a kath. templomokban ünnepélyes isteni tiszteletet tartottak, melyen az összes iskolák növendékei megjelentek tanítóik vezetése alatt. Ilyen szép ünnepélyt rendeztek az állami polgári iskolában, hol Srót Péter tanár tartott beszédet; Grünfeld Jolán, Matulay Jolán, Spitzer Vilma, Heysl Pirokska, Adler Sándor, Weiss Sándor, Buchta Márton tanulók hazafias versket szavaltak, a fiú és leánykar a „Nemzeti dal“, „Édes hazám, Magyarország és a „Szózat“-ot énekelte hatásosan, precisen. Este a várost kivilágították és a „Magyar Társas Kör“-ben bankettet rendeztek, ma, y en szintén több hazafias beszéd hangzott el.

Kaland. Egyik nyitrai nős szerelmi lovaggal történt állítólag, hogy egy ismert kerítőnő által felszolgált fiatal leányka szülei megjelentek a rendőrségnél, be nem jelentett találka helyen s rendőrség segítségét kérték az állítólag alig 14 éves leány csábítója ellen. Zsarolási manővernek minősítik a dolgot egyrészt, elcsábítási kísérletnek másrészt, de annyi tény, hogy Nyitrán egyes helyeken oly szerelmi találkák történnek titokban, amely alkalommal 14 éves lányok használnak erkölعتelen üzelmekre. A rendőrségnek kötelessége a dolog végére járni.

Ünnepélyes előadás a nyitrai izr. népiskola dísztermében. A szó szoros értelmében annak mondható a f. hó 18-án rendezett előadás. Ki nem látta a szülők és vendégek örömtől sugárzó arcát, ki nem gyönyörködött a leánytanulók énekében és játékában, ki nem látta Stark Gabriella nyugodt és szerény viselkedését a harmonium mellett: annak fogalma nem lehet azon lélekemelő jelenetről, melynek színhelye a díszterem volt. A költői prolog tájékoztatta a hallgatóságot, hogy zsidó-népiskolában van. Szépen szavalta el szereplő és mint egy varázsütésre hódította meg a vendégek szívét. A „tavasz ébredése“ a legszebb virággal díszítette a szép termet. Egy bájos kép tárult a néző előtt, hogy nem győztük eléggé nézni. Az igazgató felolvasása hosszú praxisából merített bölcs tanácsokat adott a szülőknek, kimutatva, milyen nehéz feladatot old meg a feleke-

közderültséget keltett, hanem, hogy átgondolt, tanulmányozott alakítása kitűnő volt azt Sik Rezső is el fogja ismerni, akinek Szörényije farkasbundába bujtatott iszákos ó-német Schreihals és vásári kikiáltó benyomását keltette: a túlnős hang, ha érdes és kellemetlenül zűzgő az, gyakran túlságos pátosszal alkalmazva ez már kissé pathologikus tünet; erős kulissenreisser és Orlandó Furioso volt ma. A többi alakja az antipatikus, hamis történetű „kiegyezés“, átmeneti behódoló szinműnek operettbe illő, szomorú figura volt.

Kifosztják lassanként az illúziók édes, aranykődü, rózsaszín-világát: mindent szinpadra hoznak, dramatizálnak, megzenésítenek. Jókai egyik legszebb novelláját az „Istenhegyi székely leány“ című librettóvá gyúrta Martos és szépen, finoman, érzésseljesen megzenésítette Jakoby Viktor. A közvélemény előtt annyira ismeretes lőfőszékely mese hősnője. A Ziharfű leánya Lóna kettős életét kitűnően megjátszotta Ragányi Iza; szépen és jól énekel s nagy hatást keltett mély érzésű, erős énekével Váradi mint Adorján. Kitűnő alakítást nyújtott Szalóki, aki az örmény vándorló szatócot perfékt dialektussal és a nyitraiak előtt még ismeretlen nemzetiségű überjud alakot élethűen adta. A tatár

zeti népiskola és milyen nehézséget gördít a szülői ház az iskola elé. A jó szív a zsidó leánytanulókat mutatta be, bizonyoságot tett arról, hogy jártasságuk a vallás szabványaiban nem hátrál a magyar nyelvnek. Kezdetül végig a hagyomány iránti kegyelet és a haza iránti szent kötelességek nemesen versenyeznek egymással és inkább tettel semhogya szóval kifejezetten értetik meg a hallgatóval a zsidó népiskola missióját. Ennek keretében még a híthű zsidó is kellemesen sütkérezhetett volna. Eldúdolhatta volna a Jah ribbon ólam nótáját. Ha ünnepnapokon szent fohások szállnak e helyről az ég felé, ez egyszer a hazafiság gyermeki szívből fakadó hő érzelmeknek lángja lobogott. A mű dicséret mesterét. Szerencse koszoruzza hajadon fejét. Végre meg kell említenünk, hogy az iskolai gondnok, Vajda Izor ur szép színpadról gondoskodott a rendezés körül pedig Erdélyi Lipót tanító ur szerzett érdemeket. Az anyagi eredményről legközelebbi alkalommal fogunk beszámolni.

Wilczek gróf főispán kinevezése — mint fővárosi tudósítónk értesíti, — bizonytalan ideig elődázott.

A nyitrai szini kerület Mezei Béla igazgató önkéntes lemondásával megüresedett. A pályázat vasárnap járt le. Öt pályázó közül egyedül Szabó Ferencz szinészé komoly, kinek alapos reménye van ahhoz, hogy a kerületet megkapja.

Márciusi ünnepély Nyitrán. Főnemes lefolyású volt a nyitrai ünnepély. Két órákor gyülekeztek a középiskolai deákok a Vármegyekéza előtt, ahonnan zenével felvonultak a Kossuth Lajos térre. A deákság zenekíséret mellett hazafias dalokat énekelt. Gyönyörű volt nézni, mint hullámlázik végig a tömeg a Tóth Vimos utcán, míg az első zászló a Kossuth teret érintette, addig a sorok vége befordult a Plébánia-utcából a Tóth Vilmos-utcába. Az ünnepélyen ott volt a város színe-java, apraja-nagyja. A zenekar rázendített a himnuszra, mit a deákság éneke kísért. Az ünnepi megnyitó beszédet dr. Lelley

chán abszurd jeleneteiben olyan kacagtató stikliket művelt, hogy hálás lehetett a publikum az édes derüért. Radó Aranka ciraccassiai rabnő castagnettás spanyol-bpest keleti táncát ósbudavári kosztümöket is elhalványító, túlmerész kosztümben a publikum megismételte, hasonlóképen grációzus virtuozitással toborzó táncot roptak és ismételték, Tóth Erzsébet és Záborszky Mária. A nézőtöredék kevesen voltak.

Három felvonásos hatásos énekben, táncban bővelkedő angol énekes bohózatot láttunk kedden, igen szép kosztümökkel, angol ugyan kevés szerepelt a Kis szökevényben, azok csak fizettek; fizetett Ragányi Iza a publikumnak örömtől ragyogó, szeretettel megjátszott, hálás szerepében legdrágább kincsével, művészi tudású játékával, a többi angol keveset fizetett, legfőleg Szalóki sok, sok csengő éreccel, a színpadon; az első felvonás Geschäfts-Pürim benyomását keltette, a pürim-könig hálógíngben a gyönyörű dalt, szépen érzéstarti, művészi hévvel éneklé, míg a bellissima divína a vérvörös pür-im kőnigin az „Estudiantina“ valcerhez nagyon hasonló szép énekdarabot esábtáncával érzéki szépen kísérte; szép volt, mint a szerelemből fakadó bocsátandó bűn! A második felvonásban hatásos volt Ragányi csókös éneke, az „elpirulni szép“ refrainú karkíséretű dal; Radó Aranette formás táncprodukciónját megújraza a tapsvihar, ki melleokrát a tánc jelenetben készakarva öltözőjében hagyta, valószínűleg azért, hogy el ne veszítse a felvonás végén Szalóki jocky fair lovagolta a Marcsát s a H e g y

Jenő tartotta, „Talpra magyar“t szavalt nagy lelkesedés közepette Szabó Ferencz. Remek beszédet intézett Palásty az ünnepelőifjúsághoz, végre a honleányokhoz; dörgő, éljenzés és tapsvihar fogadta szavait. A záróbeszédet Rózsa Lajos mondotta. A szózáttal ért véget az ünnepély.

Öngyilkos kórházi beteg. A nyit-ravármegyei közpórházban ápolt nagykeri születésű Fehér Teréz 40 éves leány egy órizetlen pillanatban kiszaladt a nyitott kapun és a közeli Nyitra folyóba vetette magát. Az arra járó Nágel Dávid által figyelmessé tett kórházi gépész, Mokossényi Géza azonnal utána ugrott, de már csak holttestet hozott felszínére, mert a nő 20 perczig benn volt már a vízben s megfuladt. A kórházi igazgató által személyesen is végzett élesztési kísérletek hiábavalók voltak. Fehér Teréz a belgyógyászati osztályon volt, valamely vérbajjal kezelés alatt állván. Szabadon járt kelt mindig s most is a mosókonyhában tartózkodott előzőleg. Amikor már benn volt a hideg vízben, rémes jajkiáltásokat hallatott, de a segítség bármily gyors is volt, későn érkezhetett csak. De hát az Isten szerelméért, mikor fogják már azt a kórházi, kaput zárva tartani?!

Március 15-ike Nagytapolcsányban.

Vasárnap köszöntött reink az a dátum, a mely hatvan esztendővel ezelőtt a szabadság és függetlenség rügzeit kezdte bontogatni. Ez a nap a nemzet ünnepe. A nemes honfűj érények napja, amikor átszellemülten az emlékek hatásától, fogadalmat teszünk a „megtartjuk és megtartjuk“ ígérel. E napon vagyis a szabadság, testvériség és egyenlőség vasárnapi ünnepén Nagytapolcsány és vidékének hazafias lelkesedéstől áthatott népe szintén megünnepelte március idusát. Szombaton 14-én este az egész város ki volt világítva. Vasárnap 15-én reggel a róm. kath. templomban ünnepi mise volt, mely alkalommal Holladi Jenő a híres szónok-plébános ez alkalomhoz mért egyházi szent beszédet tartott. Este a „Korona Szálló“ nagytermében tár-

tívöltő lelkesedéssel üdvözölte a colonnából nagy rush-el előtötető bravúr-lovast. A harmadik felvonásban maffiáskodtak hőseink; Pierro & Pierrette a Záborszky-Tóth kettős tánc erős hatást keltett. Az összájték, rendezés brilláns volt, kerek és kompakt, mint a mai nézőtér, mely egészen megtelt.

George Ohnet romantikus drámáját a „Vasgyárost“ láttuk szerdán teljesen megtelt nézőtérrel. Nagyon megszerette hölgyközönségünk Gazdi Arankát: virágdiszes kalcidóskopot tüntetett fel a selyem, batiszt, csipkediszes parterre s mi bizonyítja jobban a hölgyközönség becsülését, minthogyha az nagyszámmal megjelenik diszes ünneplőben. Ez így van jól: gratulálók a nyitrai művelt hölgyközönségnek izléséhez, hogy kedvencét így megtudja becsülni. Megszolgált az őszinte elismerés tapsviharát Gazdi Aranka, mert a régi romantikus és nagyon valószínűtlen s csak azért szép darabnak megadta a fényes zománcot, amely az ő kizárólagos érdeme; pártneri egyenként és összesen ügyesen iparkodtak a kerekded összáthatásnak a felépítését megeselekedni és teljes siker honorálta ügyeskedésüket. Szabó Ferenc a rokonszenves karakterű gyárost nagy tudásból eredő biztonságával, nagy melegséggel, erővel játszotta.

A kósza hírek közül felemlitem, hogy Mezei nem léssen Nyitrán 1909-ben színházdirektor, hanem Szabó Ferenc és Polgár közül választanak; a szezon pedig november, december és január hó léssen.

Praxitelesz.

sas vacsora volt, melyen az összes társas-körök képviselve voltak. A tanintézetek közül a polgári iskolában vasárnap délelőtt folyt le az ünnepély. Dvarzsacek János igazgató magas szárnyalású beszéd keretében emlékezett meg március 15-ének jelentőségéről. Az énekkar pedig Klecskó Győző tanár vezetése mellett hazafias dalokat énekelt. Az elemi iskolák növendékei is megünnepelelték március 15-ikét. A növendékek alkalmi szavalatokkal és költeményekkel működtek közre abban az ünnepben, melyet a hazafias szellemben oktató tanítói kar rendezett. Ünnepelelt a Nagytapolcsányi Leányegyesület is. Weisz és Filipson kisasszonyok alkalmi költeményeket szavaltak, az egyesület elnökönje pedig március 15-ének jelentőségéről tartott felolvasást.

A gazdák nem ülnek fel. Az irigy konkurrencia ugylátszik semmitől sem riad vissza, csakhogy elhitesse a gazdákkal, mintha a nem impregnált répamag ép oly jó és kimagasló értékű volna, mint a Mautner Odön udvari magkereskedő által kizárólagosan forgalmazott impregnált répamag. Természetesen ez hiábavaló erőlködés, hiszen azon gazdákat, kik már impregnált répamagot vettek se fel nem ültetik, se attól többé el nem tántorítják: lévén egyedül hivatottak arra, hogy véleményét formálják. És mere vélemények rendkívül kedvezőek, a konkurrencia elég vak és vakmerő, hogy magát tolja fel bírónak, mintha bizony a nélkülvens ítélkezhetne a bíró fölött! Valóban a legfőbb ideje, hogy a konkurrencia ily féktelen elfajulása ellen a földmivelési miniszter legsürgősebben gondoskodjék a tisztességtelen versenyről szóló törvény megalakításával.

Impozáns lefolyású volt a március 15-iki Petőfi ünnepély a nyitrai összmunkasságnál. Marsellaise-t énekelte az összmunkasság dalárdája. Nagy lelkesedést keltett Lampelmayer megnyitó beszéde. Kitünően szavalt Weisz G., Neumann L. A többi számokat is nagy tetszéssel fogadták, különösen dörgő éljenzéssel Kecskés kitünő zárókölteményét.

Megszökött állítólag — sok adósság hátrahagyásával W. Gyula nyitrai nyilvánosház tulajdonos.

Nagyszabású iskolai ünnepélyt rendez március 23-án Érseknjvárott az Arany Oroszlán dísztermében a Korányi Erzsébet igazgatónő kiváló vezetése alatt álló polgári leányiskola. Az ünnepély lefolyásáról a jövő héten bőven számolunk be.

Purim-bál. Nyitra város ezen legsikerültebb családi estélye óriási érdeklődés mellett zajlott le. Nagyszámú közönség, melynek soraiban udvari és egyéb legelőbbkelő úrnőket, továbbá teljes létszámban intézeti hölgyeket és házi leányokat láthattunk, hajnalig mulatott Karvay József elsőrangú nyitrai zenekarának pompás muzsikája mellett. Éjfél felé kínos jelenet játszódott le. Az egyik álarcos nő egy városzerte ismert fiatalemberhez fordult és fátyolos bariton hangon így szólította meg:

(— Szervusz, Pista.

(Pista nagyot néz:

(— Hogyan, hát ismer?

(— Már hogye ismernelek, hiszen két gyermekemnek vagy az apja, gazember.

(Pista azonban nem hagyta magát, hanem gögösen odasugta:

(— Azt mindenki mondhatja.

A kitünő multság különben fényes anyagi, (kevésbé fényes erkölcsi) sikerrel záródott. Ezenkívül még két közveszélyesen garázdálkodó alak is záródott.

Ha a gyermekek köhögnek, bükk-fakátrány-preparatumot adjunk nekik. Mivel azonban a legtöbb ily preparatum bizonytalan összeállítású és nem méregtelen, de még undorító ízű is, „Sirolin-Roche“-t használjunk, mely vízben könnyen oldad és mindig egyforma összetételű nem izgat és kellemes ízzel bír. Gyógyszertárakban kapható.

Nyilttér.

Ezen róvatért a szerkesztőség nem felelős

Válasz Dr. József urnak

Tisztelt Collega Ur!

Örvendek, hogy ön még a kiskorúakban is Collégám. Azonban különbség mégis van köztünk. Ön általában kiskorú. Kiskorú minden tetteiben, kiskorú a társas érintkezésben s csak a minap lökött fel a kávéházban egy becsipett embert. Ugy-e ehhez nem kell virtus? Csuda-e hát, ha hírlapi cikkei — melyekkel a Nyitramegyei Független Hírlapot megtölti — szintén az éretlenség összes tüneteit hordják magukon. Ugy látszik a Nyitramegyei Független Hírlap csekély számú előfizetői különösen jó gyomru emberek. Azt is constatálom t. Collega ur, hogy önre úgy hat az igazság, mint a rovarpor a poloskára. Mult válaszomban mázsás igazságokat vagdaltam az Ön fejéhez. Ön erre méltóságán alulinak tartja nyilatkozni. Elhiszem ezt pedig annál inkább, mert ön csak rágalmazni tud, s mert amint a poloskának a rovarpor ellen úgy Önnek az igazság ellen nincs fegyvere.

Alászolgája t. Collega ur
PULCZ JENŐ
lapszerkesztő.

Nyilatkozat.

Alulírott indítatva érzem magam arra, hogy úgy a Gizella Egylet kölcsönös élet- és hozománybiztosító intézetnek, mint az Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére Ó cs. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt mint szövetkezetnek is nyilvánosan hálás köszönetemet fejezem ki azon igen előzékeny eljárásért, melylyel a bodogult fivérem, néhai Simatsek Ferencz életére kötött biztosításokat teljes megelgedésemre lebonyolította.

Tisztelettel

Simatsek József.

Élővirág csarnok és divatáru-üzlet

Bottyán-utca 6. sz. házban,

ahol ugyancsak mint eddig szolgálók: naponta friss virággal, a legrövidebb idő alatt csokrok, szobadiszek, koszorúk élő és művirágokból készíttetnek.

Raktáron tartok mindennemű **divatos modell kalapokat** a legolcsóbb árak mellett.

Mark Paula.

Kerestetnek

az ország minden nagyobb városaiban és községeiben egy most szer-
életbiztosító-társaság
vezés alatt álló részére alkalm. képviselő, kik 10.000 kor. évi jövédélemre tehetnek szert, a mennyiben szellemi és anyagi képességgel bírnak. Gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Kellő jártassággal nem bírók díjmentesen begyakoroltatnak. Csak írásbeli ajánlatok Fischer K. irodája Rákospalota továbbít.

Meghívó.

Az első nyitramegyei

Gőzfedélcserep- és Agyagárugyár részvénytársaság

II. rendes közgyűlését

1908. évi március hó 26-án d. u. 3 órakor fogja gyártelepén Kismányán a társaság hivatalos helyiségében megtartani, melyre a t. Részvényesek ezennel meghívotnak.*)

Tárgysorozat.

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A mérleg előterjesztése és határozat a tiszta nyereség felosztása iránt.
3. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság kiegészítése.
4. A jelenlegi cégszöveg megváltoztatásával a „Kismányai fedélcserep-gyár részvénytársaság“ cégszöveg bejegyeztetésének kimondása.
5. Az alaptörke felemelése.
6. Az alapszabályok módosítása.

Kismánya, 1908. évi március 10.

Turhányi Ödön s. k.
elnök.

*) Az alapszabályok 17-ik §-a.

Szavazatképesnek csak az a részvényes tekintetik, kinek részvénye a közgyűlés tartását megelőző év utolsó napjáig nevére átíratott és a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a társaság pénztáránál, a még le nem járt szelvényekkel együtt letételtet.

Nagy mellékkoresetre

tehetnének szert oly egyének és vidéki ügynökök, kik sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkozni óhajtanak.

A legmagasabb jutalék biztosítottatik.
Altalanos Bank R.-T. Budapest, VII. Erzsébet-körut 37.

Soványosság

az egyedüli eredménytől kísért szer a **Dr. William Hartlet tanár** amerikai erőtápora. Soványnak tartós, szép telt testidomokat nyernek; hölgyek remek keblet, 6 hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállás. Vérszegénység, idegesség sápkor ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen szer. Kitüntetve Chicágó, Berlin, London és Hamburgban. Készülő levelek minden országból. **Ára** dobozonként 1 frt. 10 kr. használati utasítással. Főraktár:

Balázs Mór Budapest, VII., ker. István-ut 11. II. em. 26. sz.

Hatóságilag engedélyezett végkiárusítás.

Nagyérdemű közönség!

Tisztelettel értesitem, hogy a **Guttman Sámuel-féle úri, férfi, nő- és gyermekruha-raktár** a teljes felosztás miatt a raktáron lévő összes áruk mélyen a beszerzési áron alul eladatni fognak.

Raktáron vannak a mai kornak megfelelő legdivatosabb és a legfinomabb szövetekből készített ruhák a legkényesebb izlést is kielégítő, miért is kérem a tisztelt vevőközönséget saját érdekében is a kedvező alkalmat mielőbb kihasználni, annál is inkább miután a kiárusítás rövid időre engedélyeztetett.

Kiváló tisztelettel

Guttman Sámuel
Tóth Vilmos-utca 10.

Pénzkölcsönöket

nyújtunk értékpapírok sorsjegyekre és vidéki takarékpénztári részvényekre. Mással elzálogosított papírokat saját pénzünkön kiváltjuk és azokra nagyobb kölcsönt nyújtunk.

Sorsjegyek napi árfolyamon kaphatók

Sorsjegyek utánnézését díjmentesen eszközöljük.

Róth Testvérek

bankbizomány-üzlet NYITRÁN
Telefon 134.

Engel Adolf elsőrendű fehérnemű gőzmosóda és vegyi tisztító intézete **Budapest**, főúter VI. ker. Vasvári Pálu. 11. szám, fióküzlet VII. ker. Erzsébet-körut 17. sz. Telefon 14-23. Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

Zobori nyaraló

f. é. április hó 1.-től eladó vagy bérbeadandó. Fekszik **Mártonvölgyben** a forrással szemben. Két szoba tágas terem, konyha pince nagy veranda, egy festészeti műterem, 2¹/₂ hold árnyékos parkból áll, legfinomabb nyári és téli gyümölcsfákkal, drótkerítéssel és gondozott utakkal.

Eladó szántóföldek Nyitrán

Disznóvölgyben 12 magyar hold kitünően termő szántó föld több parcellában egészen vagy darabonként eladó.

Olesó Ház hely eladó

A megyei kórház szomszédságban a Calvária uton 600 öles ház hely eladó.

Bővebbet a tulajdonos **Dr. Kálai Ármán** ügyvédnél.

BENEDEK TESTVÉREK

elsőrendű angol szabók

NYITRA,

Tóth Vilmos-utca 15 s.

Bel- és külföldi szövetekben
dús választék

**Mintákat vidékre kész-
séggel küldünk.**

Mértéknek elegendő egy viselt ruha.
Levelező-lapon való meghívásra sze-
mélyesen jövünk.

Pontos és szolid kiszolgálásról bizto-
sitjuk t. vevőinket.

Bérbeadási hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Érsekuj-
vár-Privigyei vonalán fekvő **Kálmán-
falvai** 10 0 hold a 1200 négyszögöl ál-
landó és kitűnő cukorrépat termelő birtok
1909 évi április hó 1-től egymásután kö-
vetkező 15 évre újlág bérbe adatik.

Érdeklődők forduljanak bővebb fel-
világosításért a „báró Steiger-Münsingeni
számtartói hivatalhoz Szeptencz Ujfalu,
u. p. Nyitra-Ludány.

A legszebb **מבט** szállítja

Weissmann Albert

kőfaragó mester.

Szokolca (Ny. m.)

Mindazoknak, kik azon szomorú kötele-
zettségnek vannak kitéve, hogy sarkövet
állítsanak, igen szép sarkövet ajánl
márványból, granitból és fekete Sye-
nitből, igen mélyen bevéselt, valódi
aranybetűkkel és legszolidabb kivitelben.

Sarkövek már 30 koronán felül.
Minta és árjegyzék ingyen és bérmentve.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

30 mm. széna
a molnosi határban ol-
csón eladó. Bővebbet

Barta János
építésznel.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Singer Co. varrógépek részvény-
társaság.

Csak
az új cégtáb-
lával jelzett
üzletekben

lesznek
SINGER
varrógépek
elárulva.

Nagytapolcsány Takarékpénztár-u 96
(Szlamka-féle ház.)

Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 cse-
mege, 28 borfajban, három-
féle fajtisza alanyon I. oszt.
180 kor. 1000 drbonként. II.
oszt. kis szépséghibával 90
kor. 1000 drbonként.

Készlet 419,000 oltvány.

250000 vadgyökeres, Portalis, Solonis, Rup
Monticola, Aramon, Rup, Gansin 1. és 2. sz

Kérjen árjegyzéket

„Vállalati szőlőtelep“

Billed, Torontálmegye.

Jó karban lévő varrógép, mely ugy
szabóság céljaira, mint kézimun-
kák készítésére használható, potom
áron eladó. — Bővebbet: Richter
Arthur-nál, Nyitra.

Kísérelje meg

a Pelnikovac Patria ürmöst (keserű)
mely a legkitűnőbb gyomor repará-
tor. A jelen legfinomabb és legjobb
ízű gyomorlikőrje.

Nyitramegyében főképviselet:

Deutsch Gyulá-nál
NYITRA.

(Törvényszéki palotával szemben.)

HÖLGYEK

részére nélkülözhetetlen

Legjobb szépitőszert a

Földes-féle MARGIT CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát
(Mitesser) és minden más bőrbaját. Kiszimítja a ráncokat és az arcot
fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILET-CIKKET: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor.
Margit-szappan 70 fill. Margit-fogpép 1 kor. Margit-arcviz. Kapható min-
den gyógyszerárban, drogériában és illatszerkereskedésben. Postán
utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható Nagytapolcsányban: Halász Antal gyógyszerárban.

SCHULZ REZSŐ orthopéd ezipész
Póstyén, a fürdő-szálló mellett.

Dús választék kész cipő árakban! Normális lábbeli a legelegánsabb
3-szor kitüntetve! kivitelben!

Számos elismerő levél!

Itt kapható!! **Sudin!!** Azonnal megszünteti a kéz és a láb-
izzadást. Elmulasztja a fagyási daganatot, leválasztja a tyúkszemet.
Használati utasítás és ecset minden darabhoz mellékelve, I eredeti üveg
ára 1 korona; továbbá Togo fájdalommentes tyúkszemirtő dr Takácsu ja-
pán tanár módszere után készítve. Ara 1 kor.

Szőlőoltványok: hiányok pótlására 2 éves dús gyökérrel, zöldójtással készítve ezre 100 frt.
ezre 45 frt. — Telepítésre gyökeres zöldójtány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldójtány

Fásójtványok: gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépséghibával, eredési biztosi-
tással ezre 45 frt. Mind Ripária-portálisra ojtva a következő fajokban: **Fehér**
borfajok: Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárféher, Mézesféher, Ezerjő, Er-
dei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánati Rizling. **Vörös**
borfajok: Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajok:** fehér és piros
Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Ripária-portális I. oszt. 8
frt, sima Ripária-portális II. oszt. 3 frt, gyökeres Ripária-portális I. oszt. 16 frt, gyökeres Ripária-
portális II. oszt. 10 frt, gyökeres 2 éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 4 frt a
fenti fajokból. Ojtványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve,
azt visszaveszem s pénzt visszaadom. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni. **Hegyi bor** fehér
50 kor., siller 50 kor., vörös 60 korona.

SZÉKELYI I. JÓZSEF Gyöngyös (Hevesm.)
Szent Urbán templom

200 korona

a modern legújabb technika remeke a

Mignonirógép

Különös előnyei:

Bárki tanulás nélkül rögtön ír.
Azonnal és állandóan látható írás.
Legegyszerűbb szerkezet. Acélbetűk.
Másol és sokszorosít.
Bármely drága írógéppel egyenrangú.
I. évi jótállás.

Szabadalmazott ipar.

Budapest, VII. Csengery-utca 24.
Megrendelhető lapunk kiadó-
hivatalában.

„VISVIT“

(vis vitae — Életerő)

A legtekélyesebb erőteke a Jelennek
legbiztosabban **edzi** minden
ideggyengét és **erőtlent**.

Az első berlini és bécsi kórházak vezető
orvosai és tanárai kijentik a „Visvit“-et
mint a leghatósabb, legtisztább és legtö-
kéletesebb

erőanyagát a Jeennek!

Visvit visszafejleszti az ideganya-
got az összes ételében:
vért képez, edzi az idegeket és szilár-
dítja a csontokat. „Visvit“ 3 kor. 60 f.
árban beszerezhető.

Táplálókészítmény vérszegény gyerme-
kek részére.

Kéretik, pontosan a császári szabadalmi hivatal
által védelmezett „Visvit“ névre, melynek után-
zása büntetés alá esik, figyelni; ne fogadjunk
tehát más készítményt „Visvit“ helyett el, mert
„Visvit“ más készítmény által nem helyettesíthető
Orostudományi értesítést „Visvit“-ről ingyen és
bérment küld **Török József** gyógyszerész Bu-
dapest, Király-utca 12.

Részvények

Nyitra és Vidéki részvénye-
ket veszünk és eladunk.
Ezekre magas kölcsönt nyuj-
tunk olesó kamat mellett.

Róth Testvérek
bankbizomány-üzlet,
NYITRÁN.

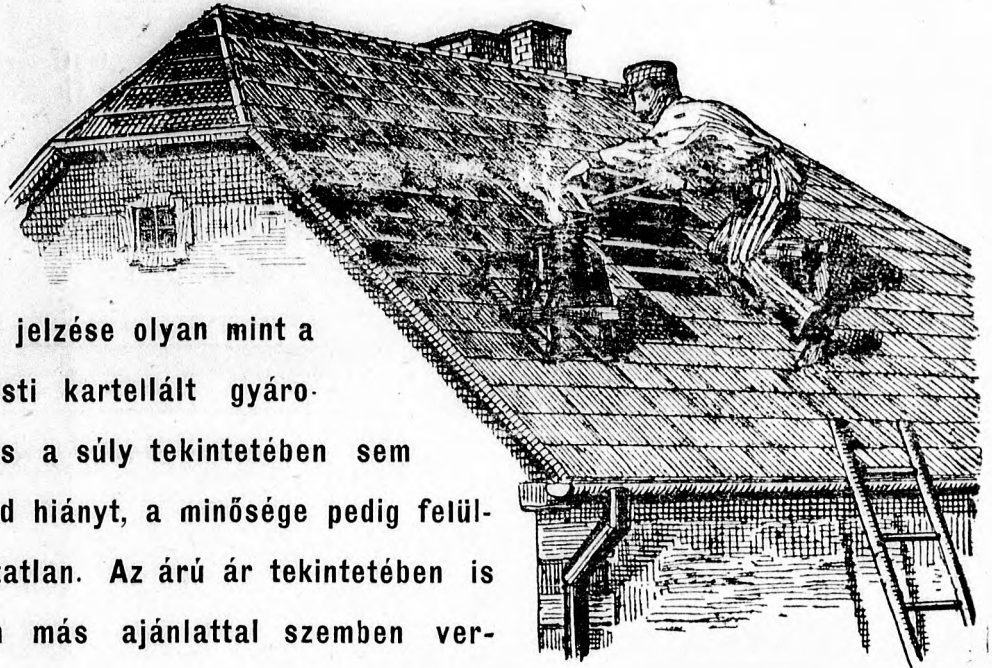
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Krámer Adolf és Fiai
sör-, épület-, tűzifa- és kö-
szén-nagykereskedők.

Nyitra,
Híd-utca 16. Tóth Vilmos-utca 39

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kartellen kívül!

Egyedelárusítás fedéllemez és izolálólemez-
ben Pozsony-, Nyitra- és Bars-megyék részére.

Az árú jelzése olyan mint a
budapesti kartellált gyáro-
soké és a súly tekintetében sem
szerved hiányt, a minősége pedig felül-
multhatatlan. Az árú ár tekintetében is
minden más ajánlattal szemben ver-
senyképes.

*Árjegyzék valamint minták (egész csomók) kívánatra
bérmentve küldetnek.*

*Az árú kívánságra közvetlenül a gyártelep helyéről is
szállítatik. Megbízások kizárólag alantjegyzett egyedel-
árusítóhoz intézendők.*

Ezen kívül szállítok:

waggonszámra és kicsinyben is:

Cement, Chamotte-téglát- és lisztet, fal- asphaltot, stukator- és alabas-
tergipszet, carbolineumot és kátrányt.

Cimre Cim: Linkenberg József
tessék ügyeni

Sürgöncim: Linkenberg József, Nyitra.
vaskereskedése NYITRA.

INTERURBAN-TELEFON 66.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63, c

Által a legújamosabb árak mellett ajánlatotok:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgény-öséplőgépek, lóhere-öséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecsekavágók, répavágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrtömelmok, egytetemes
aszál-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.